

הנשיא גוסס ביי"ג ניסן, שאם ימות יהיו כל הציבור טמאין, שהרי מצוה על כל ישראל להתעסק בו ויקרב הפסח בטומאה ולא יהיו צריכים לטהר הכלים.

ולפיכך, סכין העומדת לשחיטת הפסח אדם מטבילה, שמא לא ימות הנשיא ויצטרכו סכין טהורה, ולכן סכין הנמצאת בארבעה עשר שוחט בה מיד דחוקה היא שהטבילה מאתמול כדי לשחוט בה את הפסח ביי"ד.

אבל קופיץ, שיש שני ספיקות אם יזדקקו לה.

א. שמא ימות הנשיא ויעשו הפסח בטומאה ואז אין מקריבין קרבן חגיגה בטומאה ולא יזדקקו לקופיץ.

ב. גם אם לא ימות הנשיא שמא לא ימנו על הפסח מנויים הרבה, ויהא בקרבן הפסח מספיק בשר לכל החבורה ואזי הדין שאין מביא עמו קרבן חגיגה.

והיות ויש שני ספיקות אין אדם מטביל את הקופיץ שמא בכל זאת יצטרך לו, ולכן חזקתו שהוא טמא וצריך המוצאו להטבילו.

אם חל ארבעה עשר להיות בשבת ומצא בו ביום קופיץ הרי זה שוחט בה מיד, ואין צריך להטבילה, ואף שאינו צריך לקופיץ לשבור בה עצמות קרבן החגיגה היום, דאין מביאין קרבן חגיגה בשבת, מכל מקום הרי הוא צריך לה למחר, ליום ט"ו בניסן, לצורך קרבן החגיגה שיקריב אז. והיות ואין מטבילין כלים בשבת, ודאי הטבילה הבעלים שאיבדה ביי"ג, וכבר היא טהורה.

ואם מצאה בחמישה עשר בניסן, היינו ביום כא-ב

סכין שחיטה שנמצאת בירושלים ביי"ד בניסן, בחזקת טהורה היא, ושוחט בה מיד, דאמרינן אפילו אם היתה טמאה, ודאי הטבילה בעליה אתמול כדי שתטהר בהערב שמש ותהא ראויה לשחוט היום בערב פסח.

כי כלי שנטמא והוטבל אסור להשתמש בו לקדשים, כל עוד הוא "טבול יום". ורק אחר הערב שמש, דהיינו צאת הכוכבים, הוא נטהר לגמרי.

נמצאה הסכין בשלושה עשר בניסן חיישין שמא היא טמאה, והואיל ויש שהות להטבילה עד הערב [כדי לטהרה בהערב שמש] חיישין שמא עדיין לא הטבילה בעליה.

ולכן הוא שונה ומטבילה, ושוחט בה את פסח ביי"ד, שכבר היה הערב שמש.

מצא קופיץ, שהיא סכין גדולה העשויה לשבור בה עצמות, הואיל ואינה עומדת לשחיטת קדשים, וכן אין משתמשין בה לשבירת עצמות הפסח שהרי נאמר "ועצם לא תשברו בו", לכן לא תלינן שהטבילה בעליה, ולפיכך בין בזה ובין בזה, היינו בין שנמצאת ביי"ג ובין שנמצאת ביי"ד, הרי הוא שונה ומטביל אותה ורק אז היא טהורה.

בגמרא בבלי מסכת פסחים [דף ע א] הקשו: הרי הקופיץ ראוי לקצץ בו עצמות של קרבן חגיגה הבא עם הפסח ביי"ד ניסן [אבל לקרבן הפסח אינו ראוי שהרי אסור לשבור בו עצם], ואם כן גם בזה יש לומר שהטבילה ביי"ג כדי שתהא ראויה לכך, ומדוע אם מצאה ביי"ד שונה ומטביל.

ומעמידה הגמרא את המשנה כגון שהיה

טוב עצמו, שוחט בה קרבנות החג מיד. שהואיל ואסור לטבול כלים ביום טוב ודאי הטבילה קודם לכן והרי היא טהורה.

ואם נמצאה הקופיץ קשורה לסכין — הרי היא כסכין. ואפילו נמצאת בארבעה עשר שחל להיות בחול, שוחט בה מיד. דודאי הוטבלה עם הסכין בשלושה עשר, הואיל והיא קשורה עמו.

גמרא:

שנינו במשנה רוקין הנמצאים בשוק העליון של ירושלים טמאין מספק. ומפרשת הגמרא:

אמר רבי אבין בשם רבי יהושע בן לוי: קצרין [כובס, ולפי שהכביסה מקצרת את הבגדים נקרא כן] של נכרים היה שם.

כלומר, שוק של כובסים היה שם ונכרים היה, ותכמים גזרו על הנכרים שיהו כזבים לכל דבריהם, ושיהיה רוקן טמא. ולכן רוק הנמצא שם הרי הוא טמא.

אמר רבי חנינה: ערודות [ערוד הוא חמור הבר, ובלשון רבים — ערודות] היו נזחרים [הורגים בנחירה] הנכרים בירושלים לצורך אריות של המלך.

והיו עולי רגלים משתקעין בדמן עד ארכובותיהן, ובאו לפני חכמים לשאול אם נטמאו בדם זה. ולא אמרו להם דבר, משום דדם נבילות אינו מטמא וכדלהלן.

אמר רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי: מעשה היה בפרדתו של רבי שמתה, וטהרו את דמה. ואמרו שאינו מטמא משום טומאת נבילה.

ושאל רבי אליעזר את רבי סימון: עד כמה הוא שיעור הדם שמטהרים בנבילה?

ורבי סימון לא אשגה ביה ולא ענה על שאלתו.

ושאל רבי אליעזר לרבי יהושע בן לוי: עד כמה הוא השיעור שדם נבילות טהור?

ואמר ליה: עד רביעית דם הרי זה טהור. יותר מרביעית — הרי זה טמא.

ובאש חרה לרבי אליעזר, על דלא חזר ליה רבי סימון שמועתא, [חרה לרבי אליעזר על שלא החזיר לו רבי סימון תשובה].

רב ביבי הוה יתיב והוה מתני הדין עובדא, היה יושב ושונה מעשה זה שטיהרו את דם הנבילה. ואמר ליה רבי יצחק בר כהנה, שאלו: האם רק עד רביעית דם טהור, ויותר מכאן טמא?

ובעט ביה רב ביבי [דחפו ברגלו], ולא ענה לו.

אמר ליה רבי זריקא לרב ביבי: וכי בגין דשאל לך, את בעט ביה? וכי משום ששאלך רבי יצחק שאלה זו דחית ודחפת אותו?!

אמר ליה: בגין היות דלא הוה דעתי מיושבת בי בעיטנא ביה, ודחיתו ולא עניתו לו תשובה.

דאמר רבי חנן: במי הכתוב מדבר הכתוב בקללות בפרשת כי תבוא: "והיו חייד תלואים לך מנגר?"

זה שהוא לוקח [קונה] הטיב לשנה, ומהם אוכל, ואין לו שדה משלו, וכל שנה צריך

לקנות חיטים, וחיינו תלואים לו, שאינו יודע אם יהיה לו לקנות בשנה הבאה.

ומה שנאמר [שם] "ופחדת לילה ויומם" — זה הלוקח חטים מן הסדק, שמוכר תבואה מעט מעט, ובכל יום חושש שמא למחר לא יהיה לו.

ומה שכתוב "ולא תאמין בחיידך" — זה הלוקח פת אפויה מן הפלטר [הנחתום], שקונה לחם לכל פעם שאוכל, ועומד תמיד בחשש שמא לא יהא לו פת לסעודה הבאה.

והמשיך רב ביבי ואמר: **ואנא — סמיכנא אפלטור!** [ואני לוקח פת מן הנחתום]. ולכן, משום טרדת הפרנסה אין דעתי מיושבת עלי, ומשום כן דחיתיו ולא עניתיו לו.

ומהו כדון?

[כמו "מאי הוה עלה?" מהי המסקנה, עד כמה טיהרו דם הנבילה].

תנינא: העיד רבי יהושע בן פתורה על דם נבילה שהוא טהור! ומשמע שאפילו יותר מרביעית הוא טהור.

ודוחה הגמרא: יש לומר: מהו טהור דקאמר רבי יהושע בן פתורה — טהור מלהכשיר. שאין האוכלין מקבלין טומאה עד שיבוא עליהם משקה, ודם נבילה לא חשיב משקה, ואינו מכשיר האוכלין לקבל טומאה.

אבל לטמות טומאת נבילה יש לומר דמטמא.

ואמרינן: אי אפשר לומר כן שדם נבילה מטמא ואינו מכשיר.

דתמן תנינן: דם השרץ דינו כבשרו.

כמו שבשר שרץ מת **מטמא** טומאת שרץ, ואינו מכשיר את האוכלים לקבל טומאה, שהרי בשר אינו משקה — כמו כן דם השרץ מטמא טומאת שרץ, ואינו מכשיר את האוכלים לקבלת טומאה.

ומסיימת המשנה: **ואין לנו כיוצא בו.**

והבינה הגמרא שלא מצאנו עוד דבר שכזה, שאינו מכשיר אך הוא מטמא.

וכיון שלא נמצא דבר דומה, הרי בהכרח שדם נבילה אם אינו מכשיר הוא גם אינו מטמא, כי אם נאמר שהוא אינו מכשיר אך הוא מטמא, הרי מצינו דבר נוסף לבשר שרץ שמטמא ואינו מכשיר.

ודוחה הגמרא: **דלמא מאי דאמרינן בבשר השרץ "ואין לנו כיוצא בו", אין הכוונה שלא מצינו עוד דבר המטמא ואינו מכשיר.**

אלא רק לגבי **שיעור טומאתו** אמרו **שדמו** של שרץ **מטמא כבשרו**, באותו השיעור.

והיינו, כשם שבשר השרץ מטמא אפילו בשיעור קטן, בגודל עדשה [מיץ קטנית], כך גם דם השרץ מטמא בשיעור כזה.

אבל דם נבילות, אף שנאמר בו שהוא "מטמא כבשרו", אין שיעור טומאתו שוה לבשרו, כי בשר מטמא בכזית, ואילו אילו הדם מטמא רק בשיעור רביעית [הואיל ויכול לקרוש ולעמוד על כזית].

נמצא, שאין לנו ראייה ממה שהעיד רבי יהושע בן פתורה על דם נבילה שהוא טהור, שהוא טהור לגמרי. כי יש לומר שטהור הוא רק מלהכשיר אוכלין לקבל טומאה, אבל לטמאות הוא מטמא.

ומסיקה הגמרא: **אמר רבי יוסי: פליגי בה תרין אמוראין:**

חד אמר דם נבילה **טמא** [ברביעית].

וחד אמר **טהור** לגמרי, אפילו ביותר מרביעית.

ומפרשת הגמרא את המחלוקת: **מאן דאמר טמא**, סבר **כרבי יהודה** במסכת עדויות, דאמר ששה דברים מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל, ואחד מהם הוא דם נבילה, שבית שמאי מטהרים ובית הלל מטמאין.

והלכה כבית הלל לגבי בית שמאי, שהוא טמא.

ומאן דאמר טהור, סבר **כרבי יהושע בן פתורה** דלעיל, שהעיד על דם נבילות שהוא טהור.

אמר ליה רב אבדומה דמן נחותה לרבי יוסי, שאמר מאן דאמר דם נבילה טמא, סבר כרבי יהודה: **ויאות!**

נכון הוא מה שאמרת שרבי יהודה מטמא דם נבילות.

היות **דרבי יהודה** — **מורינא דבי נשיאא** הוי. הוא היה מורה הוראות בבית הנשיא, דהיינו אצל רבי. ופרדת רבי מתה, והורה כשיטתו, שרק הואיל והיה שם דם פחות מרביעית, לכך טיהר אותה.

שנינו במשנה **כל הרוקין הנמצאים** בירושלים טהורין, ומשום שלא גזרו על הנמצאין בירושלים לטמאותן מספק חוץ משל שוק העליון.

ומקשינן: מדוע הרוקין הנמצאים בשוק העליון של ירושלים טמאין וכי לא כן אמר **רבי אבהו בשם רבי יוסי בן חנינה**: לא גזרו טומאה על ספק הרוקין שבירושלים?!

ומתריצין: **הא אתמר עלה: רבי אבין בשם רבי יהושע בן לוי** אמר: היינו טעמא דרוקין הנמצאים בשוק העליון של ירושלים טמאין **דקצרון** [כובס] של **נכרים** היה שם והם מטמאין כזבין מגזירת חכמים. ולכן שם איכא רוב רוקין טמאין ומשום כן רוק הנמצא הרי הוא טמא.

שנינו במשנה רבי יוסי אומר רוקין הנמצאין בירושלים בשאר ימות השנה, שבאמצע הדרך טמאין ושנמצא בצדדין טהורין, ובשעת הרגל, שנמצא באמצע טהורין ושנמצא בצדדין טמאין, שלעולם המיעוטין מסתלקים לצדדים.

ומפרשת הגמרא הטעם וכיצד היו הולכין במועד ובשאר ימות השנה:

בשאר ימות השנה — **הטמאין מהלכין שיבולת** [באמצע הדרך] **והטהורין מהלכין מן הצד** כדי שלא יטמאו בהם.

והטמאים שהם הרוב **מהלכין סתם** ואינן נזהרין שלא ליגע בטהורין.

והטהורין שהם המועטין **אומרים להם** לטמאין: **פרשו** מאתנו ואל תטמאנו.

ולכן בצדי הדרכים אין אלא טהורים ורוק הנמצא שם טהור, ובאמצע הדרך מהלכין הזבין ורוק הנמצא שם טמא.

אבל **בשעת הרגל** — **הטהורים** הם הרבים,

שבשעת הרגל כולן מיטהרין ולכן הטהורים מחלכין שיבולת [באמצע], והטמאין מחלכין מן הצד, והטהורים מחלכים סתם ואינן אומרים כלום.

והטמאים אומרים להם: פרושו. שלעולם המועטין הולכין בצד והם מזהירים את הרבים.

ולכן רוק הנמצא בשעת הרגל בצדדין מן הטמאין הוא וטמא, ובאמצע מן הטהורים הוא וטהור.

שנינו במשנה: **וכל הכלים הנמצאים בירושלים דרך ירידה לבית הטבילה טמא.**

ומקשינן: **וכי לא כן אמר רבי אבהו בשם רבי יוחנן: לא גזרו על הכלים שנמצאו בירושלים שיהו טמאין מספק?**

ומתצינן: **מכיון שנמצאו בדרך הירידה לבית הטבילה נעשו הוכיח, כלומר, זו הוכחה שטמאין היו ונפלו בדרך כשהוליכום להטבילין ולטהרין.**

המריצה ששנינו במשנתנו — **אבא שאול היה קורא אותן "ציפורין" ולא מריצה.**

ומפרשת הגמרא מדוע התנא קורא לה מריצה ומדוע אבא שאול קורא אותה ציפורין:

מאן דאמר ציפורין הוא שמה, קורא אותה כן על שם שחודה של הכלי היה דומה לציפורין, לציפורן של אדם שהוא מחודד בקצהו, ואף זה היה מחודד כדי לנפץ בחודו אבנים הדרושות לקברות.

ומאן דאמר מריצה שמה, קורא אותה כן לפי שהיא מריצה ומביאה את האבן לבית הקברות

שנינו במשנה: **היתה הקופיץ קשורה לסכין — הרי היא כסכין, ואפילו נמצאת בי"ד שחל בחול הרי היא טהורה.**

תני: במה דברים אמורים שדין הקופיץ כדין הסכין? שרואין בצורת הקשר שהקופיץ קשור לסכין. כלומר שהסכין הוא העיקר והקופיץ טפילה לה, ולכן דין הקופיץ כדין הסכין.

אבל היתה הסכין קשורה לה וניכר שהקופיץ הוא העיקר והסכין טפילה לה, אזי הרי זו הסכין כמותה, שדין הסכין כדין הקופיץ.

הלכה ב מתניתין:

הפרוכת שנמאת על ידי שנגעה בולד הטומאה, דהיינו שנגעה במשקין שנגעו בשרץ, הרי אף על גב שמדאורייתא אין משקין אלו, שהם ראשון לטומאה, מטמאין כלים. מכל מקום, מדרבנן הם מטמאין. (90)

שגזרו חכמים על המשקין הטמאים שיטמאו כלים, גזירה משום משקין של זב וזבה, כגון רוק, וכדומה.

ומפרשת המשנה שהיות וטומאת הפרוכת הזו היא מדרבנן, לכן **מטבילין אותה בפנים, במקוה שבעזרה, ואינה טעונה שילוח מחוץ למחנה ככלים הטמאין מן התורה שאסור להשהותן בעזרה.**

ושתים פרוכות חדשות עושין בכל שנה.

וכל כך כבדה היתה, עד ששלש מאות כהנים היו מטבילין אותה!

שכל כלים הנגמרים לצורך המקדש, אף על פי שנגמרים ונעשים בטוהרה, היו צריכים טבילה להיות ראויין לקודש.

גמרא:

שנינו במשנה במעשה אריגת הפרוכת על כל נימה ונימה כ"ד חוטיין. ומביאה הגמרא מקור לזה:

אילו אמר הכתוב במעשה הפרוכת "חוט" הייתי אומר שכל חוט עשוי מחוט אחד יחיד.

ואילו אמר הכתוב "כפול" הייתי אומר שהיא נעשית מחוטיין שכל אחד כפול לשניים.

ואילו אמר הכתוב שזור הייתי מוסיף ואומר כי כל אחד כפול לשלשה חוטיין.

עזה שנאמר "משזור" מפרשין שהוא שזור כפול שניים. והיינו שכל מין ומין עשוי משזירת ששה חוטיין ביחד.

והואיל ואיכא ארבע מינים: תכלת, ארגמן, תולעת שני ושש מכאן הא נמצא, כי כל חוט וחוט עשוי מעשרים וארבעה חוטים.

בברייתא תני: כל חוט וחוט שזור משלושים ושתים חוטיין!

כיצד?

אילו אמר חוט הייתי אומר שכל חוט עשוי

ומכניסין אותה למקומה מיד לאחר שהוטבלה, שהואיל וטומאתה מדברי סופרים, אינה טעונה הערב שמש.

אבל פרוכת שנטמאת באב הטומאה שטומאתה מן התורה, מטבילין אותה בחוין לעזרה, היות שהיא טעונה שילוח מחוין למחנה שכינה.

ושוחין אותה בחיל שהוא המקום הסמוך לעזרה מחוצה לה.

ואין מכניסין אותה מיד למקומה, מפני שהיא נקראת אחר הטבילה טבולת יום, וצריכה הערב שמש, דהיינו שיעבור היום, ואז היא טהורה לגמרי, ויכניסוה למקומה.

ואם היתה הפרוכת חדשה — שוחין אותה עד צאת הכוכבים על גג האצטבה [אכסדרה של עמודים שהיתה בהר הבית], שרויין אותה משם מרחוק, כדי שיראה העם את מלאכתה, שהיא נאה.

ומפרשת המשנה כיצד היתה הפרוכת נעשית:

רבן שמעון בן גמליאל אומר משום רבי שמעון בן הסגן: הפרכת עוביה טפה.

ועל שבעים ושתים נימים [חוטים] היא נארגת, ועל כל נימה ונימה היו כ"ד חוטיין, שהפרוכת היתה עשויה מארבעה מינים: תכלת, וארגמן, תולעת שני, ושש, וכל מין ומין חוטו כפול ששה.

ארכה היה ארבעים אמה, ורחבה עשרים אמה, כמידת פתח האולם שהיה גובהו ארבעים ורוחבו עשרים.

ומשמונים ושתים רבוא דינרים היתה נעשית.

ומפרשת הגמרא החילוק בין זה לזה:

מעשה רוקם — היינו פרצוף אחד, כלומר שתהייה הצורות הנעשות באריגה נראות מצד אחד, בפני האריג.

ומעשה חושב — היינו שתי פרצופות, שתהיה הצורה נראית משני הצדדים. פנים ואחור.

ונחלקו בזה רבי יהודה ורבי נחמיה:

חד מהם אמר: **מעשה רוקם** היינו שהיה מצוייר ארי מכאן, מצד אחד של האריגה וחלק מכאן, שצידו השני היה חלק ולא היה בו שום ציור והיינו כדאמרן מעשה רוקם — פרצוף אחד.

ומעשה חושב היינו צורת ארי מכאן וצורת ארי מכאן, שמשני צידי האריגה נראית צורת האריגה העשויה בו. והיינו דאמרן מעשה חושב — שתי פרצופות.

וחרנה אמר והאחר מהני תנאים אמר: מעשה חושב ומעשה רוקם שניהם נעשים שתי פרצופות. אלא החילוק ביניהם הוא, **שמעשה רוקם** נעשה באופן שצורת ארי נראה מכאן וצורת ארי מכאן, שאותה אריגה היתה נראית משני הצדדים.

ומעשה חושב היינו שהיו אורגין צורת ארי מכאן וצורת נשר מכאן, שבכל צד של האריג היתה צורה אחרת.

שיינו במשנה: **בשמונים ושתים רבוא היתה**

מחוט אחד יחיד, אילו אמר **כפול** הייתי אומר כל חוט כפול **לשניים**. אילו אמר שזור הייתי כופל כל אחד מהכפולין האלו ונמצא כי כל חוט שזור **לארבע** חוטיין, עתה שנאמר **משזור** ילפינן שכל אחד מארבע הללו הוא כפול ונמצא כי כל חוט שזור **לשמונה**, והואיל ואיכא **ארבע** מינין וכל אחד כפול שמונה, **מכאן** — **הא תלתין ותריין**, מכאן חזינן שכל חוט היה עשוי משלושים ושתים חוטים.

בברייתא אחריתי **תנא**: כל חוט היה עשוי **מארבעים ושמונה** חוטים!

כיצד?

אילו אמר חוט, הייתי אומר שהיה עשוי כל חוט מחוט אחד יחיד, **כפול** — **לשנים**, **קליעה** — **לשלושה**, שזור — **לששה**.

עתה שנאמר **משזור** מפרשינן שהוא שזור כפול דהיינו כל חוט שזור **לשנים עשר** חוטיין, והואיל ואיכא **ארבעה** מינים, **מכאן** — **הא ארבעים ותמניא**. מכאן חזינן שכל חוט היה עשוי מארבעים ושמונה חוטיין.

אגב שמפרשים את הדרשה של שש משזור, דכתיב גבי הפרוכת, מפרשת הגמרא כתוב אחר שנאמר גבי הפרוכת.

כתוב אחד גבי מעשה מסך הפתח לפתח המשכן **אומר** שאריגתה נעשית **"מעשה רוקם"**.

וכתוב אחד גבי מעשה הפרוכת **אומר** שאריגתה נעשית **"מעשה חושב"**.

הפרוכת נעשית, ושלוש מאות כהנים מטבילין אותה.

אמר רבי יצחק בר ביוזא בשם שמואל: הא דתני שג' מאות כהנים היו מטבילין אותה הוא גוזמא בעלמא, ורצתה המשנה לומר שכהנים רבים היו מטבילין אותה, אך המספר שלוש מאות אינו מדוייק.

וכן מצינו עוד במשנה לשון גוזמא. דתמן במסכת תמיד תנינן גבי אפר הקרבנות שהיה צבור על גבי התפוח על המזבח:

פעמים היה צבור עליה כשלש מאות בור.

אמר רבי יוסי בי רבי בון בשם שמואל: גוזמא היא.

הלכה ג מתניתין:

בשר של קדשי קדשים שנטמא, בין שנטמא באב הטומאה כגון שנגע בשרץ או בנבילה, ובין שנטמא בוולד הטומאה כגון שנגע בדבר שנגע באב הטומאה, שהוא ראשון לטומאה, ובין שנטמא בפנים בעזרה. ובין שנטמא בחוץ לעזרה,

בית שמאי אומרים: הכל ישרף בפנים בבית הדשן שבעזרה, שכל שפסולו בקודש דינו ששורפין אותו בקודש, חוץ ממה שננטמא באב הטומאה בחוץ, שהואיל ונתקיימו בו שני תנאים לחומרא, שגם נטמא בטומאה חמורה וגם נטמא חוץ לעזרה, אין מכניסין אותו לשורפו בעזרה אלא שורפו בחוץ.

ובית הלל אומרים: הכל ישרף בחוץ לעזרה, חוץ ממה שננטמא בוולד הטומאה בפנים, הואיל ונתקיימו בו שני תנאים לקולא, שגם

נטמא רק בטומאה קלה וגם נטמא בפנים העזרה, לפיכך הוא נשרף בבית הדשן שבעזרה.

רבי אליעזר אומר: אין הדבר תלוי במקום כב-א טומאתו אלא רק בחומרת טומאתו.

ולפיכך: את שננטמא באב הטומאה, בין שננטמא בפנים ובין שננטמא בחוץ, ישרף בחוץ.

ואת שננטמא בוולד הטומאה, בין שננטמא בחוץ ובין שננטמא בפנים, ישרף בפנים בעזרה.

רבי עקיבא אומר: אין הדבר תלוי בחומרת טומאתו אלא רק במקום טומאתו. ולעולם במקום טומאתו שם תהא שריפתו, שאם נטמא בפנים ישרף בפנים, ואם נטמא בחוץ ישרף בחוץ.

גמרא:

בר קפרא אמר: מה שחילקו במשנה בין אב הטומאה לוולד הטומאה אין הכוונה לאב הטומאה ממש ולוולד הטומאה ממש.

אלא הא דקתני שננטמא באב הטומאה הכוונה שננטמא דבר תורה [וקרי לה אב הטומאה משום דאב הטומאה הוא לעולם דאורייתא, דליכא מדרבנן אב הטומאה].

ומה דקתני שננטמא בוולד הטומאה היינו שננטמא טומאה מדבריהם, וכגון שנגע הבשר במשקין שנגעו באוכלין, דהוו ראשון לטומאה רק מדרבנן.

ורבי יוחנן אומר: בין זה ובין זה, היינו בין